

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sisäilmasta sairastuneiden asunnottomuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koposen /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 749/2020 vp:

Miten hallitus aikoo selvittää sisäilmasta sairastuneiden kodittomien määrän ja milloin tähän selvitystyöhön ryhdytään,

millaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä sisäilmasairauden vuoksi asunnottomiksi joutuneiden asuttamiseksi sisäilmaesteettömiin koteihin,

miten hallitus aikoo selvittää, mitä sisäilmaesteetön rakentaminen käytännössä on eli miten voidaan taata asunnottomille soveltuvat asunnot ja

onko hallitus harkinnut ARA-tuen tai muiden valtion tukien käyttöä tämän erityisryhmän asuttamiseksi tai esimerkiksi pilottihankkeen käynnistämistä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa on useita kirjauksia sisäilmaongelmiin liittyviin kysymyksiin, ja hallitus on sitoutunut vähentämään sisäilmaongelmia ja niistä aiheutuvia terveyshaittoja. Kirjauksia toteutetaan eri ministeriöissä eri yhteyksissä.

Ympäristöministeriö on käynnistänyt tänä vuonna kolmivuotisen asunnottomuusohjelman suurimpien kaupunkiseutujen, palvelutuottajien ja järjestöjen kanssa. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, Kela ja Terveystieteiden tutkimuskeskus THL ovat yhdessä kehittäneet asunnottomuuden rekisteripohjaista tilastointia ja asunnottomuusohjelman yhteydessä käynnistetään erillinen kehittämishanke tiedonsaannin parantamiseksi asunnottomuudesta. Lisäksi valtioneuvoston yhteisessä selvitys- ja tutkimushankkeessa ”Sisäilmaongelmista kärsivien auttaminen ja tukeminen”- tarkoituksena selvittää yhtenä kysymyksenä yksityisten omistamien ja vakituisena asuntonaan käyttävien asuinrakennusten sisäilmaongelmien yleisyyttä sekä home- ja muihin asunmisterveysloukkutilanteisiin joutuneiden henkilöiden lukumäärää. Tutkimushankkeen tulokset valmistuvat keväällä 2021.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 749/2020 vp

Hallitus on sitoutunut jatkamaan valtioneuvoston kanslian koordinoimaa Terveet tilat 2028 -ohjelmaa, jossa tavoitteena on tervehdyttää julkiset rakennukset ja tehostaa sisäilmasta oireilevien hoitoa ja kuntoutusta. Ohjelman keskeisiä toimia on terveydenhuollon vahvempi tuki kaikille sisäilmasta oireileville. Terveet tilat 2028 -ohjelman terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen keskittyvää osiota toteutetaan osana Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelmaa, jota THL koordinoi. Kansallisessa sisäilma ja terveys -ohjelmassa selvitetään keinoja parantaa sisäilmaongelmista kärsivien hoitoa sekä kehittämään kuntoutusta vaikeasti oireilevien tueksi.

Hallitusohjelmassa on sitouduttu selvittämään asuinrakennusten sisäilmaongelmiin liittyvien korjausavustusten tarpeellisuutta ja reunaehtoja sekä selvittämään, minkälaista apua ja tukea home-loukkuun jääneet tarvitsevat. Lisäksi selvitetään, voiko valtio tukea rakennusten sisäilmaongelmien korjaamista ja puhtaiden asuntojen rakentamista sisäilmasta sairastuneille ja onko tarvetta vahvistaa sisäilmaongelmaisen talon ostajan ja myös myyjän oikeusturvaa velvoittavalla lainsäädännöllä. Näitä kysymyksiä selvitetään edellä mainitussa ”Selvitys sisäilmaongelmista kärsivien auttaminen ja tukeminen” -hankkeessa. Tutkimushankkeen tulosten perusteella tiedämme tarkemmin, mitkä ovat toimivat ja pitkällä tähtäimellä vaikuttavimmat tukitoimet sisäilmaongelmista kärsivien auttamiseksi ja tukemiseksi.

Hyvää rakentamistapaa ja rakentamismääräyskokoelmaa noudattaen rakennettu rakennus on rakennuksen käyttäjälle turvallinen ja terveellinen. Nykyiset rakennukselle ja rakentamiselle asetetut tekniset vaatimukset takaavat riittävän ilmanvaihdon, toimivat materiaalit ja hyvän kosteusteknisen toimivuuden. Myös korjausrakentamista koskevat rakentamismääräykset takaavat terveellisen rakentamisen. Yksittäisessä rakennushankkeessa rakentamismääräysten toteutumista ja noudattamista valvoo kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Rakennuksen kunnossapidolle, mukaan lukien talotekniset järjestelmät, on määritetty selvät vaatimukset ja vastuu rakennuksen kunnossapidosta kuuluu sen omistajalle. Käynnissä olevassa maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa pyritään myös rakentamisen laadun parantamiseen tarkastelemalla muun muassa rakentamisen valvontaan ja vastuihin liittyviä säännöksiä. Lisäksi edellä mainitussa ”Selvitys sisäilmaongelmista kärsivien auttaminen ja tukeminen” -hankkeessa selvitetään sitä, minkälaisia ”sisäilmaltaan puhdas tila” -ratkaisuja on olemassa ja suunnitteilla ja mitä erilaisia epäpuhtauksia ja materiaalivalintoja tulisi rakentamisessa huomioida.

Vuoden 2020 alussa tuli voimaan kuntotutkimus- ja perusparannuksen suunnitteluavustus, joka osaltaan parantaa kosteus- ja homevaurioituneissa ja sisäilmaongelmaisissa rakennuksissa asuvien asemaa. Avustusta voidaan myöntää kosteus- ja mikrobivaurioituneiden sekä sisäilmaongelmaisten asuntojen ja asuinrakennusten kuntotutkimuksiin sekä tällaisten rakennusten perusparannusten suunnittelukustannuksiin. Tavoitteena on edistää suunnitelmallista kiinteistönpitoa, rakennuskannan laadun ylläpitoa sekä tukea ja kannustaa omistajia toteuttamaan kiinteistöjen korjauksia. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA. Avustukseen on osoitettu noin miljoonan euron vuosittainen määräraha.

ARAN myöntämiä tukia koskevat säännökset mahdollistavat jo nyt sen, että kunnat ja ARAn nimeämät hyödylliset yhteisöt voivat rakennuttaa sisäilmaongelmista kärsiville soveltuvia vuokra-asuntoja. ARA arvioi hankkeen toteuttamiskelpoisuuden aina tapauskohtaisesti. Kaikkien ARA-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 749/2020 vp

asuntojen tulee ARAn rakennuttamis- ja suunnitteluohjeiden mukaan olla turvallisia ja terveellisiä, minkä varmistamiseksi tulee kiinnittää huomiota sekä suunnitteluratkaisuihin että rakentamisen aikaisten olosuhteiden hallintaan. Ympäristöministeriö keskustelee ARAn kanssa mahdollisuuksista käynnistää erillinen pilottihanke selvittämään sisäilmaongelmista kärsiville henkilöille soveltuvia erilaisia rakentamisen ratkaisuja.

Helsingissä 3.11.2020

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen